

miçanos» (MarcaH., 952.16).

ETIM. Prové del NP gòtic GAMIZA, genitiu -ZANS; E.T.C. I, 245; II, 240 (EntreDL III, 37n), que manca en Förstemann, però es tracta d'un dels freqüents diminutius en -za de l'arrel GAM- que ha donat molts⁵ NPP, entre els quals els més freqüents són GAMIO i GAMO (Förstemann, 591). Trobem documentat el NP: 845: *Gamizani* (Abadal, *Pallars i Ribagorça*, núm. 21); c. 910: *Gamizan* (Serrano, *NHRib.*, 256); 914: *Gamizan* (ibid., 300); 1004: *Gamiçane* (MDuque, *Ovarra*,¹⁰ 4.6); 1120: *Gamizans* (*Cart. St. Cugat III*, 47); 1234: *Gamizans* (ibid., p. 433). J. F. C.

GAMON, -ONAR

Muntanyeta de Gamon, partida del terme d'Estivella (Camp de Morvedre) (xxx, 18.15).

Corral de Gamon, del terme de Cervera del Maestrat (Baix Maestrat) (xxviii, 120.7).

Pla del Gamonar, partida del terme de Billeneta (Cocentaina) (xxxiii, 151.3).

Del nom de la planta *gamó* 'asfòdel' amb -n mosàrab (DECat iv, 327b40-46). J. F. C.

GAMUNDÍ

Mas de Gamundí, al terme de Morella (xxvii, 170.17).

Toll de Gamundí, al terme de la Todolella, més a l'O. (xxvii, 201.13).

Gamundí és un llinatge que *AlcM* documenta a Arnes, Morella, Todolella, Forcall, Agost i Mallorca.

Amb metàtesi *a-oz > o-oz*:

Clot d'En Gomandí, partida del terme de Caimari (Mallorca) (xl, 69.17; Mapa Mascaró 5G5).

Coma d'En Gomandí i *Es Gomandins*, partides del terme de Lloseta (Mallorca) (xl, 53.21; 54.17). Però la forma antiga de Mallorca fou també *Gamundí*: Pere Gamundí i un altre: a Deià o a Palma, 1774, 1762 (JMBover, *Bibl. C. Bal.*, § 505.7) i Deià xl, 193.6.

ETIM. És ben inversemblant que vingui d'un NP germànic WACHMUND, com vol *AlcM*, que no explicaria ni la -í ni l'àrea Mallorca-Morella, típica dels arabismes. L'arrel *gmd* és viva i general en àrab en el sentit de 'cobrir, ficar, omplir', i en deriva *gamd* «baina de cuchillo, de legumbre» (*PAlc*, 424a20-22; *RMa* 619) i *gammâd* 'manufactor de beïnes' (*RMa* i en el marroquí Dombay), Dozy (*Suppl.* II, 226); també és⁵⁰ usat com a NP a Algèria. I *RMa* el registra també en plural *gammâdin*.

Ara bé, és sabut que en hispanoàrab s'usaven els noms d'oficis, en plural, amb el valor de nom abstracte de l'ofici o de la botiga del menestral en qüestió.⁵⁵ *Algammâdin* era, doncs, l'espaseria, i la botiga dels basters, que fan beïnes. La primera de les *a* per influència de la *m* i del *g* es devia pronunciar *gâ*.

Propagant-se la nasal en resultà *Gomandín*, -andí i amb metàtesi de les vocals, *Gamondí*, -mundí. Recor-

do que també existeix *Gamandí* com variant del cognom *Gamandé* molt corrent; p. ex. d'un industrial de Bna. Moll (*Els Llin. Cat.*) registra les variants *Gabandé* i *Gambandé*.

GANALOR

Ganador NL que apareix en 2 docs. de fi S. XII en el *Cart.* de Tavèrnoles: l'any 1181 junt amb *Vicfret*, que és a Segarra, prop de Guissona, i el 1190 junt amb Abella de la Conca, que és uns 50 k. més al NO. (169.1, 188.14).

D'altra banda en terres ben llunyanes, de València, ¹⁵ llegim en el *Rept.* amb data 13-v-1238 (o sigui tot just presa la ciutat de Val.) que el rei dona a Ceyt Abuceyt (el rei sarraí destronat) «castrum et villam de *Ganalur* juxta Boytnegro, cum furnis et molendinis», amb la condició «quod dirruatur castrum et forcia que est ibi, per quod aliquid de regno, sive alii, malum non adveniat» (Bof., 257.7); això va després d'una altra donació que hi fa de l'«alqueria de *Addaya* juxta *Venalguazir*».

Però no hi ha altra notícia d'aquest *Ganalur* ni de ²⁵ Boytnegro (ni allà ni a Benaguasil). Hi ha moltes més notícies de Zeid Abu Zeid en *El Arch.* iv, 219, 220, 272, 298, 299, i tampoc s'hi parla de *Ganalur* (cf. encara *El Arch.* v, 143, 282, 362; vi, 407; viii, 343). No sembla raonable la suggerència de SSiv. 239 que es tracti de Villamalur; de *Boytnegro* tampoc no sabem més (cf. la serra del *Boi* prop de Benassal?; però resta arbitrari també).

Pistes etimològiques no es veuen clares; morfològicament no sembla possible un derivat de *canal* (en ³⁵ genitiu plural seria *canalium* no pas *-lorum*). Compost aràbic? Postular *gâr al-lûli* 'cova de la perla' (amb *lûli*, Hess 48 mot poc conegut) amb doble dissimilació, > *Ganador* és forçat i arbitrari. D'altra banda, el parònim d'Abella de la Conca és lluny de l'àrab.

Potser un NP germ., que hauria estat transportat a València des de Cat. o França. El que m'hi fa pensar és un grupet de NLL francesos, que semblen provinents de WANDALORUM genitiu plural del nom dels Vàndals: *Wandalor* en docs. de 1078 i 1104 de la zona de Moissac (Tarn-el-G.), i un «castello quod vocant *Wandalor*» en un doc. de 961 de la zona de Tolosa. Pot ser això, perquè així també es comprèn millor la repetició del cas a Val. i a la Conca de Tremp. I també hi ha un *Petro de Guanador* en un doc. català de 1203 (Hinojosa, *Reg. Señ. Cat.*, p. 44) amb l'assimilació ND > n catalana o gascona. N'he parlat, junt amb altres derivats de WANDAL, a l'art. *Campdevàrol*.

GANDESA

La capital de la comarca de Terra Alta.

PRON.: *gandéza* sentit allí (*ALCat.*); oït també a La Fatarella i a Calceit, en les enq. de 1936 i 1955; *gentilici*: *gandezàns* (*ALCat.*).